

ПОВІДОМЛЕННЯ

про утворення разової спеціалізованої вченої ради

Заклад освіти/наукова
установа

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(ідентифікаційний код 02071240)

1. Здобувач ступеня доктора філософії

1.1. ПІБ здобувача ступеня доктора філософії	Опінко Станіслав Олександрович
1.2. Стать здобувача	Чоловіча
1.3. Освітньо-наукова програма, яку завершує здобувач	38599 Політологія (052 Політологія)
1.4. Дата початку підготовки за ОНП	15.09.2021
1.5. Дата завершення підготовки за ОНП	17.02.2025
1.6. Дата завершення навчання на попередньому освітньому рівні	31.12.2020
1.7. Окремі елементи освітньо-наукової програми забезпечуються іншим закладом вищої освіти/ науковою установою (у тому числі іноземним)	ні

2. Дисертація

2.1. Тема дисертації	Безпекові загрози електоральної та референдної легітимації влади в Прикордонні України
2.2. Анотація дисертації	Опінко С.О. Безпекові загрози електоральної та референдної легітимації влади в Прикордонні України. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 052 – Політологія (05 – Соціальні та поведінкові науки). – Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Чернівці, 2025. У дисертаційній роботі досліджуються загрози електоральної та референдної легітимації влади в Прикордонні України через призму національної безпеки. Дана тематика є актуальною через довготривалу російську агресію супроти України, тенденції світової та регіональної політики, процеси європейської інтеграції України та звичні для Української державності проблеми такі як: низький рівень довіри до політичних інститутів, політичні кризи, слабка безпекова та регіональна політика тощо. Особливістю наукової роботи є те, що Прикордоння розглядається автором не просто, як географічне обмеження, а як сукупність унікальних та відмінних за своєю суттю прикордонних регіонів, кожен з яких має свої культурні, історичні, соціально-економічні, релігійні, мовні та етнічні особливості, котрі впливають на безпекові та легітимаційні

процеси, як регіону так і держави в цілому.

Об'єктом дисертаційного дослідження є легітимація влади через вибори та референдуми в Україні, а предметом – безпекові загрози у сфері електоральної та референдної легітимації влади в Прикордонні України. Мета дослідження полягає у визначенні та аналізі основних безпекових загроз у сфері електоральної та референдної легітимації влади в прикордонних областях України та формування пропозиції щодо протидії даним загрозам. Для досягнення мети було сформовано та вирішено низку завдань: визначено теоретико-методологічні засади дослідження; проаналізовано нормативно-інституційне забезпечення виборів та референдумів на предмет відповідності сучасним викликам та загрозам; виокремлено та проаналізовано основні легітимаційні та безпекові виклики у Прикордонні України; досліджено основні загрози політичного маніпулювання в Прикордонні України у сфері виборів та референдумів. Структурно робота складається зі вступу, чотирьох розділів, поділених на 13 підрозділів, висновків, списку використаних джерел і додатків.

У першому розділі дисертаційного дослідження автор розкриває теоретико-методологічні засади дослідження. Для дослідження легітимаційних процесів та безпекових явищ виокремлено наукові підходи: системний – для дослідження системи національної безпеки; неоінституціоналізм – для дослідження впливу формальних та неформальних інститутів на політичний простір Прикордоння України; конструктивізм – для дослідження конструювання ідентичностей у Прикордонні України; ціннісний – для аналізу явищ у сфері безпеки та формування висновків і рекомендацій з урахуванням ціннісного компонента як умови європейської інтеграції України. Комбінування теоретичних підходів і безпекових документів та концепцій дає змогу визначити, що електоральна (референдна) легітимація влади, як процес набуття виборними органами (політичними рішеннями) легітимності, є об'єктом захисту безпекової політики держави. Аналіз і поєднання модерних та постмодерних підходів дає змогу дослідити концепт Прикордоння та концептуальні основи політики іноземних держав щодо Прикордоння України. Використання загальнонаукових методів: аналізу, синтезу, індукції та дедукції, узагальнення, історичного, порівняльного, політико-правового аналізу, експертних оцінок, первинного і вторинного контент-аналізу (як кількісного, так і якісного), а також формування значної джерельної бази дозволяє комплексно дослідити обрану тему. У другому розділі дослідження автором розкрито організаційні та політичні особливості проведення виборів та референдумів у Прикордонні України. Зокрема, звернено увагу на проблему політичної участі національних меншин у виборчих і референдних процесах. На думку автора, ключовою проблемою та загрозою організації майбутніх післявоєнних виборів, є російська агресія та її наслідки: окупація частини територій України, депопуляція регіонів південно-східного Прикордоння, збільшення кількості ВПО та біженців за кордоном тощо. Розв'язання актуальних проблем та недоліків адміністрування виборів виявлених під час попередніх виборчих циклів потребує масштабних організаційних зусиль з боку виконавчої та законодавчої влади. Ключовою вимогою для удосконалення інституційно-нормативного забезпечення виборів є необхідність забезпечення відкритості, прозорості та

демократичності процесу як запоруки легітимації виборів і особливо безпеки виборчого процесу.

Окрему увагу приділено розв'язанню проблем і загроз референдного законодавства України, а саме: 1) ризикам політичного маніпулювання навколо предмету референдуму; 2) організаційно-адміністративним проблемам; 3) ризикам низької явки на місцевих референдумах. Автор наголошує, що законодавцем проігноровано частину рекомендацій Венеціанської комісії до Закону України «Про всеукраїнський референдум», і попереджає про можливість повторення схожого сценарію у випадку законопроекту «Про місцевий референдум» №5512. У третьому розділі дослідження акцентовано увагу на низці інформаційних і політичних загроз у Прикордонні України. Значний іноземний вплив на регіональний інформаційний простір, існування «білих плям» вітчизняного телерадіопростору та значне зростання популярності соціальних мереж і месенджерів свідчить про низький рівень захищеності інформаційного простору Прикордоння. Дана проблема стала критичною в період повномасштабного російського вторгнення, внаслідок чого інформаційний простір Прикордоння перетворився на інструмент впливу іноземних держав.

Традиційно складним питанням для України є проблема біпатризму мешканців Прикордоння. Аналіз практик масової примусової російської «паспортизації» на окупованих територіях, а також румунської та угорської «паспортизації» на території Чернівецької та Закарпатської областей свідчить про реальні безпекові загрози. Реалізація біпатридами пасивного та активного виборчого права створює суттєві ризики делегітимації виборчого процесу. На основі результатів дослідження автором запропоновано/виокремлено схему/механізм делегітимації виборчого процесу внаслідок/за участі в ньому кандидатів з подвійним (множинним) громадянством, проаналізовано останні законодавчі ініціативи щодо розв'язання проблеми множинного громадянства та запропоновано власні рекомендації урегулювання ситуації. Аналіз партійного складу органів локальних і регіональних органів влади в Прикордонні засвідчує, що процес боротьби з проросійськими політичними партіями ще не завершено. А отже, на думку автора, варто переглянути та оновити підходи до впровадження політичних обмежень на основі партійного критерію, водночас зберігаючи легітимність органів місцевого самоврядування на підконтрольних Україні територіях. З іншого боку, на деокупованих територіях, навпаки, не варто поспішати з відновленням місцевого самоврядування.

Четвертий розділ дисертаційного дослідження присвячений безпековим загрозам політичного маніпулювання виборчими та референдними процесами в Прикордонні України. Значну увагу в дослідженні приділено легітимаційним технологіям російських псевдореферендумів на тимчасово окупованих територіях. Їх аналіз засвідчив нікчемність спроб РФ досягти зовнішньополітичної легітимності «референдумів». РФ надалі використовуватиме політичне та інформаційне значення псевдореферендумів у контексті російсько-української війни та докладатиме зусиль для просування тези про необхідність проведення нових «референдумів» під наглядом міжнародних організацій. Доведено, що певні легітимаційні ризики та загрози пов'язані із

залученням міжнародних організацій до процесу спостереження за виборами та референдумами. Держави Прикордоння, а особливо Угорщина, Румунія та рф активно використовують власну присутність в міжнародних організаціях задля впливу на процес електоральної та референдної легітимації влади в Україні. Окрім того, держава-агресор активно вдається до імітування інституту міжнародного спостереження при проведенні псевдореферендумів та псевдовиборів.

Автором проаналізовано практики іноземного втручання у виборчі процеси в Прикордонні України. Традиційно найбільшу активність тут демонструє рф, яка організовує провокації, конфлікти та інформаційні операції на етнополітичну та мовну тематику. Значну активність демонструють Румунія та Угорщина, які активно підтримують власні діаспори в Прикордонні, а також, у випадку Угорщини, підтримують регіональні угорські політичні проекти. Безпекова ситуація є несприятливою в багатьох регіонах Прикордоння, що виявляється через домінування етнічних і регіональних ідентичностей, підтримку сепаратизму, низький рівень довіри до влади. Відповіддю на дані виклики є перегляд та удосконалення вітчизняної етнополітики, політики ідентичності, регіональної та безпекової політики.

Насамкінець автор пропонує низку практичних рекомендацій, які дозволяють покращити процеси адміністрування виборів та референдумів і забезпечити безпеку та легітимність післявоєнних електоральних і референдних процесів у Прикордонні України.

2.3. Ключові слова дисертації	Європейський Союз, безпека, демократія, політичне маніпулювання, політичні інститути, російсько-українська війна, цифровізація, інформаційні технології, політика, деокупація, органи місцевого самоврядування, політична участь, Прикордоння України, вибори та референдуми, легітимація влади
-------------------------------	---

2.4. Посилання, за яким розміщено текст дисертації на сайті ЗВО	https://archer.chnu.edu.ua/handle/123456789/12184
---	---

2.7. Публікації здобувача, зараховані за темою дисертації

Опінко С.О. Безпековий аналіз інформаційного простору Херсонської області в період російської окупації. Медіафорум: аналітика, прогнози, інформаційний менеджмент. 2022. № 10. С. 209-223.

Рік	2022
Ключові слова	інформаційний простір, колабораціонізм, легітимізація влади, національна безпека, Прикордоння, російська окупація, Херсонська область
DOI	10.31861/mediaforum.2022.10.209-223
ISSN	–
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	https://journals.chnu.edu.ua/mediaforum/article/view/95/84

Опінко С.О. Псевдореферендуми на окупованих територіях України як механізм зовнішньополітичної «легітимації» російської агресії. Історико-політичні проблеми сучасного світу.

Рік	2023
Ключові слова	референдум, зовнішньополітична легітимація, міжнародне спостереження, тимчасово окуповані території, легітимаційна технологія, ООН, Рада Європи, ОБСЄ, БРІКС
DOI	10.31861/mhpi2023.47.266-278
ISSN	–
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	https://mhpi.chnu.edu.ua/mhpi/article/view/78

Опінко С.О. Функціонування Державного реєстру виборців в умовах сучасних викликів. Регіональні студії. Ужгородський національний університет, 2024. №36. С. 53-58.

Рік	2024
Ключові слова	Державний реєстр виборців, виборчі списки, російська агресія, електоральна легітимація, легітимність, адміністрування виборів, цифровізація, виборчий процес, внутрішньопереміщені особи
DOI	10.32782/2663-6170/2024.36.9
ISSN	–
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://regionalstudies.uzhnu.uz.ua/archive/36/11.pdf

3. Захист

3.1. Посилання, за яким здійснюватиметься онлайн-трансляція захисту	https://www.youtube.com/channel/UC7PNEvK5g8CET3dTxA-x0yQ
---	---

4. Разова рада

4.1. Дата рішення Вченої ради про утворення разової ради	28.04.2025
4.2. Дата наказу про введення у дію рішення Вченої ради про утворення разової ради	28.04.2025

Голова разової ради

ПІБ	Круглашов Анатолій Миколайович
Місце роботи	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Посада	завідувач кафедри (Основне місце роботи)

Факультет або інший структурний підрозділ	Факультет історії, політології та міжнародних відносин
Науковий ступінь	Доктор наук, 23.00.01 Теорія та історія політичної науки
Дата отримання диплома доктора філософії (кандидата наук)	–
ORCID	0000-0003-0611-2698

Публікації за тематикою дисертації

Kruglashov A., Kostenko A. Public oversight of Ukraine's European integration course. *Teorija in Praksa*. 2021. Vol. 58. № 1. P. 183–198. (Scopus, Q3 – <https://www.scimagojr.com/journalsearch.php?q=22016&tip=sid&clean=0>)

Рік	2021
Ключові слова	European integration, European integration reforms, Public control, Ukraine
DOI	10.51936/tip.58.1.183-198
ISSN	0040-3598
Одноосібне авторство	ні
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85107998263&origin=resultslist&sort=plff&src=s&sid=4d0b7bf34a8982416b83a8a674a0afce&sot=b&sdt=b&s=TITLE%28Public+oversight+of+Ukraine%27s+European+integration+course%29&sl=64&sessionSearchId=4d0b7bf34a8982416b83a8a674a0afce

Kruglashov A., Sabadash N. Decentralisation processes in Ukraine: dilemmas of democratisation and national security. *Public Policy and Administration*. 2022. Vol. 21. № 1. P. 22–37 (Scopus)

Рік	2022
Ключові слова	Decentralisation, Local democracy, Reforms of self-government, Security, Ukraine
DOI	10.5755/j01.ppa.21.1.28441
ISSN	1648-2603
Одноосібне авторство	ні
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85128255275&origin=resultslist&sort=plff&src=s&sid=f4bf82da03a7d66bc4335ba4a39c50e9&sot=b&sdt=b&s=TITLE%28Decentralisation+processes+in+Ukraine%3A+dilemmas+of+democratisation+and+national+security%29&sl=95&sessionSearchId=f4bf82da03a7d66bc4335ba4a39c50e9

Рецензент

ПІБ **Бурдяк Віра Іванівна**

Місце роботи	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Посада	професор (Основне місце роботи)
Факультет або інший структурний підрозділ	Факультет історії, політології та міжнародних відносин
Науковий ступінь	Доктор наук, 23.00.02 Політичні інститути та процеси
Дата отримання диплома доктора філософії (кандидата наук)	–
ORCID	0000-0003-0037-2173

Публікації за тематикою дисертації

Бурдяк В. Політико-психологічний компонент медіаграмотності vs маніпулювання ЗМІ суспільною свідомістю. Медіафорум: аналітика, прогнози, інформаційний менеджмент. 2022. №10. С. 43-63.

Рік	2022
Ключові слова	політика, політичні інститути, мас-медіа, політико-психологічний компонент медіаграмотності, медійний контент, маніпулювання, суспільна свідомість, маніпулятивний прийом
DOI	10.31861/mediaforum.2022.10.43-63
ISSN	–
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	https://journals.chnu.edu.ua/mediaforum/article/view/86

Бурдяк В. Порушення прав людини Росією в тимчасово анексованому українському Криму. Медіафорум: аналітика, прогнози, інформаційний менеджмент. 2023. №13. С. 79-96.

Рік	2023
Ключові слова	Україна, російська федерація, порушення прав людини, тимчасово анексований український Крим, деокупація
DOI	10.31861/mediaforum.2023.13.79-96
ISSN	–
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	https://journals.chnu.edu.ua/mediaforum/article/view/514

Бурдяк В. Правове регулювання політики: законодавство держав Європи та України про територіальне самоврядування. Історико-політичні проблеми сучасного світу. 2024. Т. 49. С. 174-185.

Рік	2024
Ключові слова	Конституція, органи місцевого самоврядування, публічна влада, держави Європи, Україна
DOI	10.31861/mhpi2024.49.174-185
ISSN	–

Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	https://mhpi.chnu.edu.ua/mhpi/article/view/23

Рецензент

ПІБ	Ротар Наталія Юріївна
Місце роботи	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Посада	професор (Основне місце роботи)
Факультет або інший структурний підрозділ	Факультет історії, політології та міжнародних відносин
Науковий ступінь	Доктор наук, 23.00.02 Політичні інститути та процеси
Дата отримання диплома доктора філософії (кандидата наук)	–
ORCID	0000-0002-6430-3460

Публікації за тематикою дисертації

Ротар Н. Формування політики захисту електоральної моделі політичної участі від дезінформаційних впливів (на прикладі політики Європейського Союзу). Історико-політичні проблеми сучасного світу. 2021. Т. 43. С. 179-193.

Рік	2021
Ключові слова	політична участь, електоральна модель політичної участі, Європейський Союз, дезінформація, політика протидії дезінформації
DOI	10.31861/mhpi2021.43.179-193
ISSN	–
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	https://mhpi.chnu.edu.ua/mhpi/article/view/225

Ротар Н. Інституційне оновлення деліберативної моделі політичної участі громадян ЄС. Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії. 2022. № 3(14). С. 234–252.

Рік	2022
Ключові слова	деліберативна демократія, політична участь, Конференція про майбутнє Європи, деліберативна модель політичної участі, Європейський Союз, публічна політика, інституційне оновлення
DOI	10.29038/2524-2679-2022-03-234-252
ISSN	–
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову	ні

інформацію	
Посилання	https://relint.vnu.edu.ua/index.php/relint/article/view/283
Ротар Н. Розгортання деліберативної моделі політичної участі громадян ЄС в дискурсі майбутнього європейської демократії. Медіафорум: аналітика, прогнози, інформаційний менеджмент. 2023. №13. С. 51-78.	
Рік	2023
Ключові слова	демократія, деліберативна демократія, європейська демократія, деліберація майбутнього, політична участь, цифрові інструменти деліберації, Європейський Союз, вироблення політики
DOI	10.31861/mediaforum.2023.13.51-78
ISSN	–
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	https://journals.chnu.edu.ua/mediaforum/article/view/513

Офіційний опонент

ПІБ	Дерев`янку Сергій Миронович
Місце роботи	Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Посада	професор (Основне місце роботи)
Факультет або інший структурний підрозділ	Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Науковий ступінь	Доктор наук, 23.00.02 Політичні інститути та процеси
Дата отримання диплома доктора філософії (кандидата наук)	–
ORCID	0000-0003-3848-7072

Публікації за тематикою дисертації

Дерев'янку С. М. Спроби легітимації рашистського окупаційного режиму через референдум та їх нікчемність. Держава і право. Юридичні і політичні науки. 2022. Вип. 91. С. 249–261.

Рік	2022
Ключові слова	війна, народовладдя, політичне маніпулювання, політичні інститути, пряма демократія, референдум, сепаратизм
DOI	–
ISSN	–
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://jnas.nbuv.gov.ua/uk/article/UJRN-0001404496

Дерев'янку С.М. Гібридна війна: інформаційно-безпековий вимір. Вісник Прикарпатського

університету. Серія: Політологія. 2024. Вип. 18. С. 101-113.

Рік	2024
Ключові слова	аналітичні центри, гібридна війна, інформаційна безпека, інформаційна війна, інформаційний простір, інформаційно-безпекова політика, європейська інтеграція, медіа, національна безпека, політична експертиза
DOI	10.32782/2312-1815/2024-18-11
ISSN	–
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	https://journals.pnu.if.ua/index.php/politology/article/view/148

Дерев'янка С.М. Засади майбутнього демократичного устрою України: підходи до їх формування в умовах воєнного стану. Актуальні проблеми політики. 2024. Вип. 74. С. 53-61.

Рік	2024
Ключові слова	вибори, демократія, державність, політичні інститути, політична аналітика і прогнозування, політична експертиза, референдум
DOI	10.32782/app.v74.2024.7
ISSN	–
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://www.app.nuoua.od.ua/archive/74_2024/9.pdf

Офіційний опонент

ПІБ	Милосердна Ірина Михайлівна
Місце роботи	Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Посада	Доцент (Основне місце роботи)
Факультет або інший структурний підрозділ	Факультет міжнародних відносин, політології та соціології
Науковий ступінь	Кандидат наук, 23.00.02 Політичні інститути та процеси
Дата отримання диплома доктора філософії (кандидата наук)	10.11.2011
ORCID	0000-0003-2083-9500

Публікації за тематикою дисертації

Kravchuk O., Shoturma N., Grabina G., Myloserdna I., Vedenieiev V., Shtelmashenko A. The Information Revolution in the Post-Industrial Society: Dangers in Political Processes. Postmodern Openings. 2022. Vol. 13. Is. 4. P. 113-126. (Web of Science)

Рік	2022
Ключові слова	Information and technology, information and political threats,

	information and political security, politics, computer technology
DOI	10.18662/po/13.4/509
ISSN	2068-0236
Одноосібне авторство	ні
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:000895659700008

Краснопольська Т.М., Милосердна І.М. Процес цифровізації в політиці: межі пізнання та особливості трансформації. Актуальні проблеми політики. 2022. Вип 70.С. 106-113.

Рік	2022
Ключові слова	цифровізація, електронна демократія, електронний уряд, електронне урядування, цифрова бюрократія, електронна участь, краудсорсинг
DOI	10.32782/app.v70.2022.17
ISSN	–
Одноосібне авторство	ні
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://app.nuoua.od.ua/archive/70_2022/17.pdf

Милосердна І.М. Інформаційна безпека як елемент національної безпеки: теоретичний вимір та особливості впровадження. Політикус: науковий журнал. Південноукраїнський нац. пед. ун-т імені К. Д. Ушинського, 2024. Вип. 4. С. 179-185.

Рік	2024
Ключові слова	національна безпека держави, інформаційна безпека, кібербезпека, цифровізація, ЄС, Україна
DOI	10.24195/2414-9616.2024-4.26
ISSN	–
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://politicus.od.ua/4_2024/28.pdf

Підтвердження

Я підтверджую, що:

- я належним чином уповноважений/а закладом освіти/науковою установою на подання цього повідомлення, і за потреби надам документ, який підтверджує ці повноваження
- усі відомості, викладені у цьому повідомленні, є достовірними

Документ підписаний електронним підписом

ЯКУБОВСЬКА НАТАЛІЯ ОЛЕКСІЇВНА

29.04.2025